

سرمقاله

بر خورد دولت با مافیای اقتصاد

ادامه از صفحه یک...
یک اقتصاد وابسته و پنهان سوق پیدا می‌کند. یکی دیگر از تمات وابستگی به اقتصاد پارانهای افزایش شکاف طبقاتی است. دلیل عمده آن، رانت حاصل از اختصاص یارانه و ارز به بخش خصوصی بوده است از طرف دیگر کنترل لای شرایط اقتصادی از دست دولت خارج و موجب تقویت اقتصاد تورمی و افزایش ر کود می‌شود به همین دلیل علی‌رغم تلاش دولت‌های قبل برای کنترل بازار اما این امر اتفاق نمی‌افتاد و نتیجه معکوس داشت.

تقویت واردات و تضعیف صادرات یکی دیگر از تبعات اقتصاد پارانه‌ای است که نتیجه آن این است که ما بیشتر مصرف کننده خواهیم بود، بخش تولیدی کم رونق و میل به صادرات کم می‌شود. دلیل اصلی بیمار بودن اقتصاد کشور وابسته بودن به واردات است در صورتی که چرخ تولید داخل هم‌طراز با جمعیت کشور باشد هیچ وقت دچار تورم نمی‌شدیم اما با انجام واردات بی رویه رانتهی شاهد افزایش تورم در جامعه هستیم. طرح اقتصادی دولت جدید، بزرگ‌ترین اصلاح اقتصادی در ایران است، هنگامی که اقتصاد کشور تولید محور باشد، اشتغالزایی افزایش و میل به سرمایه گذاری و صادرات زیاد می‌شود.

طرح اقتصادی دولت جدید، دقیقاً نقطه مقابل تبعیض و رانت ایستاده و به یک معنا مافیاشکنی کرده است. در این طرح یارانه حذف نشده است بلکه از وارد کننده به مردم منتقل شده است و به عبارت دیگر واسطه حذف شده است. این طرح اقتصادی، بزرگ‌ترین کمک به اشتغال داخلی محسوب می‌شود. یارانه آزاد شده که مستقیم به دست مردم می‌رسد، موجب افزایش قدرت خرید طبقه پایین می‌شود در نتیجه به واسطه اجرای این طرح، آینده قطع یقین به نفع عموم مردم به خصوص دهک‌های پایین جامعه خواهد بود.

رسیدن یارانه مستقیم به دست مردم موجب شکوفایی اقتصاد واقعی و از بین رفتن اقتصاد کاذب می‌شود، بر این اساس فرد با گروهی که بدون اتکا به رانت نتواند فعالیت اقتصادی کند به اقتصاد واقعی در کشور کمک کرده است اما تاکنون بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی وابسته به رانت و اقتصاد پارانه‌ای بوده است لذا چنن اقتصادی کاذب است.

بر اساس این طرح تا چند سال آینده وضعیت درآمدی دهک‌های پایین بهبود پیدا می‌کند. تا قبل از اجرا شدن طرح تصادی دولت جدید، کالاهای دلیل داشتن یارانه موجب وابستگی و فقارتی برای انتقال کالاهای اساسی به خارج از مرز می‌شده است چرا که صرفه اقتصادی داشته و با چند برابر قیمت به فروش می‌رسیده است اما در شرایط فعلی که کالا به قیمت آزاد عرضه می‌شود، برای قاچاقچی صرفه اقتصادی ندارد در نتیجه قاچاق نیز ریزش کن می‌شود. بر اساس طرح اقتصادی دولت، افراد دیگر با اقتصاد رانتهی درآمد هگفت به دست نمی‌آوردند چرا که ملاحک موفقیت فقط تلاش و رقابت خواهد بود. واردات بی رویه خود نیز نوعی تحریم محسوب می‌شود که اجرای طرح فعلی، این تحریم را برداشت.

در این طرح وارد کننده به دنبال مواد اولیه تولید می‌رود، هنگامی که یارانه از واردات حذف می‌شود، منابع ارزی دولت زیاد می‌شود در نتیجه قدرت دولت بیشتر و نفوذ واسطه‌ها و مافیای کم می‌شود. وجود واسطه در اصل خوب و قابل قبول است اما باید در چارچوبی که برای آنها تعریف شده است فعالیت کنند. رونق تولید داخل موجب شکوفاشدن شرکت‌های دانش بنیان خواهد شد چرا که میل فرار مغزها بسیار کاهش پیدا می‌کند. پیشرفت و بهبود ساختارهای اقتصادی از دیگر نتایج طرح اقتصادی دولت جدید است.

شغل‌های واسطه‌ها گری به سوی تولید و صادرات سوق پیدا می‌کنند.

یادداشت

پیش‌بینی آینده بازار مسکن

ادامه از صفحه یک...
ملی مسکن را در دستور کار دارد که فضای بازار را تا حدودی آرام می‌کند. بنابراین در سال جاری با یک عامل محرک و یک عامل بازدارنده در معاملات مسکن مواجهیم. افزایش حدود ۵۰ درصدی دستمز، قیمت تمام‌شده مسکن را مقداری بالا می‌برد. اجبر وسرامیک و امدیفی و آهن و غیره را کارگر تولید می‌کند. وقتی دستمزد افزایش می‌یابد طبیعتاً قیمت ساخت نیز تاثیر می‌پذیرد. در سوی مقابل به دلیل کاهش قدرت خرید متقاضیان، بازار مسکن کنشش افزایش قیمت ندارد. یعنی یک پارادوکس در بخش مسکن ایجادشده که می‌تواند به شکل کاهش ساخت و ساز بخش خصوصی بروز پیدا کند. سال گذشته بازار مسکن در رکود قرار داشت؛ هر چند در اسفندماه که به‌طور سنتی بازار رونق می‌گیرد، رشد تعداد معاملات را داشتیم. اما به‌طور کلی در سال گذشته معاملات با اقت مواجه شد. سال ۱۴۰۰ در شهر تهران حدود ۷۷ هزار قرارداد خرید و فروش مسکن به امضا رسید که در مقایسه با سال قبل از آن ۷ درصد و نسبت به سال ۱۳۹۶ به میزان ۵۷ درصد کاهش پیدا کرد. ممکن است در سال جاری مقداری معاملات افزایش‌پیداکنند و بر روی قیمت‌ها تاثیر بگذارد اما حتما این رشد زیر نرخ تورم خواهد بود. دو عامل قوی در سال گذشته به آرامش بازار مسکن منجر شد که یکی بحث کاهش توان خریدار بود و موضوع دیگر به فضای ایجاد شده برای احیای برجام مربوط می‌شد. در نتیجه معاملات کاهش یافت. امسال هر دو پارامتر کم‌رنگ شده است. مذاکرات وین تا حدودی طولانی شده و انتظارات کاهشی وجود ندارد. به دلیل رشد دستمزد و افزایش سقف وام اوراق مسکن انتظار داریم مقداری قدرت مالی خریداران واقعی مسکن افزایش یابد و تحلیل‌من این است که به تدریج شاهد افزایش معاملات خواهیم بود.

تاخیر در اجرای مالیات بر عایدی سرمایه

رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی با بیان اینکه در نتیجه اجرای قانون پایانه‌های فروشگاه‌های فعالیت‌های اقتصادی شفاف خواهد شد، گفت: پول هوشمند است. در صورتی که بستر اجرای مالیات بر عایدی فراهم نشود، ممکن است به سمت فعالیت‌های غیر اقتصادی حرکت کند به گزارش خیر گزارزی تسنیم، محمد برزگری رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی در نشست علمی که با موضوع واکاوی مالیات بر عایدی سرمایه برگزار شد، گفت: باید وارد فضای عملیاتی شویم، اگر در بسیاری از کشورهای همسایه ما مالیات بر عایدی سرمایه وجود ندارد، آیا می‌توانیم بگوییم که سرمایه‌گذاران کشور سرمایه‌ها را از کشور خارج خواهند کرد یا اینکه سرمایه‌گذاران به سمت بازار املاح خواهند رفتند؟ وی افزود: معمولاً در پژوهش‌ها برخی مولفه‌ها ثابت در نظر گرفته می‌شود تا در نهایت به نتیجه برسند اما در برخی مواقع متغیرها آنقدر مهم هستند که اگر آنها را تاثیر دهیم اختلاف قابل توجهی در نتیجه حاصل می‌شود. در جواب این سوال که چرا املا، خودرو و ارز در کشورهای دیگر شامل مالیات بر عایدی سرمایه نیستند باید گفت که آنها مالیات عملکرد دارند و این موارد شامل مالیات می‌شود اما به دلیل ملاحظاتاتی که این مالیات در کشور دارد، املا، ارز و خودرو شامل آن نمی‌شوند.

می‌شود بسیاری از سهم‌ها با اینکه ارزنده هستند تقاضا نداشته باشند. به اعتقاد تحلیل‌گران بازار سرمایه با تاکید بر اینکه تحریم‌هایی که علیه روسیه وضع شد خارج از انتظار بود، گفت: با وجود پالس مثبتی که از سوی روسیه برای اتمام جنگ آمده است، تحریم‌ها و شرایطی که در جهان شکل گرفته کوتاه مدت نیست، طبق برآورد‌ها حتی اگر جنگ تمام‌شود عدم توازن تا ۱۸ ماه در بازار جهانی باقی می‌ماند. ممکن است تا مدت‌ها در بسیاری از محصولات دنیا مخصوصاً نفت کمبود عرضه و مازاد تقاضا وجود داشته باشد. اما بازار سرمایه در دوره های مختلف نشان داده بود ناخودآگاه تابعی از انتظارات است و اکنون به هوشمندی و عقلانیتی رسیده است که گاهی زودتر از بازار ارز منوجه شرایط اقتصاد کلان شده و واکنش نشان می‌دهد و قطعاً تحت تاثیر مذاکرات برجام خواهد بود. در شرایط کنونی و با توجه به شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جامعه انتظار می‌رود تیم اقتصادی دولت به‌دنبال کنترل تورم در اقتصاد ایران باشد بنابراین پیش‌بینی می‌شود وزارت اقتصاد و بانک مرکزی با هدف کنترل تورم، نرخ بهره را در بازارهای پولی و مالی افزایش دهند و این افزایش موجب کاهش جذابیت بورس برای سرمایه‌گذاران و باعث کاهش معامله‌گران از بازار سرمایه می‌شود. تعادل نسبی بازار در ماه‌های اخیر نیز نشانگر نوعی بلوغ در رفتار سرمایه‌گذاران بازار سرمایه است که می‌تواند مانع رفتارهای هیجانی در آینده این بازار باشد. در این شرایط سیاست‌های دستوری در اقتصاد تمایل فعالان داد در نتیجه نمی‌توان انتظار رشد قابل توجه شاخص بورس را متصور بود و امکان اینکه شاخص بورس بصورت هیجانی صعودی یا نزولی شود در یک مدت زمانی مشخص وجود ندارد و این بازار به تعادل نسبی رسیده است. عدم حصول نتیجه مناسب در مذاکرات برجام می‌تواند شاخص را صعودی کند ولی شدت جهش آن به نسبت دوره‌های مشابه قبلی نخواهد بود چون رفتار معامله‌گران نسبت به دوره‌های مشابه‌علاهی تر شده و فعالین بازار سرمایه در برابر نظام قیمت‌ها محافظه کارانه عمل می‌کنند.

روند صعودی شاخص بورس از طریق وجود چنین عوامل مثبتی فراهم‌نشد. به اعتقاد کارشناسان، دولت حجم زیادی از اوراق دولتی را برای کسری بودجه منتشر میکند و این باعث رکود بیشتر بازار سرمایه و ضعیف شدن طرف تقاضا می‌شود. همچنین باعث می‌شود بسیاری از سهم‌ها با اینکه ارزنده هستند تقاضا نداشته باشند. عدم شفافیت هسته معاملات و معاملات مشکوک علی‌رغم نظارت سازمان بورس و همچنین مصوبات غافلگیرکننده شورای عالی بورس و تصمیمات در این خصوص از جمله تغییرات چندباره ساعت معاملات، مصوبه تغییر دامنه نوسان و توجه‌های عجیب برای بسته شدن نمادهای روه به رشد، منجر به سردرگمی سرمایه‌گذاران و افت ارزش نمادهای شاخص‌ساز شد. همچنین دولت حجم زیادی از اوراق دولتی را برای کسری بودجه منتشر میکند و این باعث رکود بیشتر بازار سرمایه و ضعیف شدن طرف تقاضا می‌شود. همچنین باعث

دستور کارهای جدید در بورس کالا

وزیر امور اقتصادی و دارایی در نخستین همایش برترین‌های بورس کالای ایران ضمن تشریح روند رو به بهبود ظرفیت‌های مغفول بورس کالا برای اقتصاد ایران گفت: بورس کالا همواره می‌تواند بر طرف‌کننده دغدغه‌های حاکمیت در حوزه شفافیت باشد. به گزارش ایسنا، احسان خاندوزی _ وزیر امور اقتصادی و دارایی _ در نخستین همایش تجلیل از برترین‌های بورس کالای ایران اظهار کرد: بورس کالا همواره به‌عنوان یک ساز و کار تراز و نماد در اقتصاد کشور مورد توجه بوده است، چرا که می‌تواند بر طرف‌کننده دغدغه‌های حاکمیت در حوزه شفافیت باشد. مدت‌ها این ایده مطرح بود که اموال غیرمنقول (بورس مسکن) را به‌عنوان یک شاخص در بورس کالا داشته باشیم. برای تسهیل در اجرای این موضوع در وزارت اقتصاد سندی را ابلاغ کردیم که کاملاً سازگار با مصوبه شورای پول و اعتبار بودجه است. وی افزود: از اواسط دهه نود فضای خوبی فراهم شد تا کالای کشاورزی نیز در بورس کالا سهم بیشتری داشته باشند. اما متأسفانه به دلیل تغییر سیاست‌ها این موضوع کم‌رنگ شد اما همچنان به‌نظر می‌رسد یکی از بهترین ابزارها در حوزه کشاورزی تکیه به ظرفیت بورس کالا است. خاندوزی ادامه داد: همچنین عرضه کالاهای منقول مانند خودرو هم موضوعی است که می‌توان از ساز و کار بورس کالا برای آنها استفاده کرد تا بتوان رانت‌های آن را زدود.

«تجارت» دلایل ادامه رکود در بازار سرمایه را بررسی کرد

ناکامی در رونق بورس

گروه اقتصاد کلان: با وجود روند رشد نقدینگی در کشور و عبور آن از مرز ۵ هزار هزار میلیارد تومان هنوز بورس جذابیت چندانی برای سرمایه‌گذاری از سوی مردم ندارد. یکی از وعده‌های دولت سیزدهم رونق بورس و بازگشت اعتماد مردم به بازار سرمایه بود اما هنوز وزارت اقتصاد و سازمان بورس نتوانسته‌اند سیاست موثری را برای جذب سرمایه‌های جدید مردم اتخاذ کنند. به گزارش «تجارت» این روزها چه بازار منفی باشد و چه مثبت، آنچه بیش از هر زمانی خودنمایی می‌کند فضای کم‌رونق شکل گرفته در تالار شیشه‌ای است. حجم و ارزش معاملات به شدت پایین است. با یا بان عمر دولت دوازدهم، سهامداران امیدوار به برنامه‌های دولت جدید برای سروسامان دادن به وضع آشفته بورس بودند؛ اما هر چه زمان گذشت، خبری از بهبود معنا دار در بازار سهام نشد و برخی سهامداران نیز ترجیح دادند با ضرر و زیان از معاملات بازار سرمایه خارج شوند و به اصطلاح عطای بازار را به لقایش ببخشینند.

▪ سردرگمی سهام‌داران

در این میان، تداوم روزهای کمرمق بورس، بسیاری از سهامداران را دچار سرگیجه و پل‌تکلیفی کرده است، ولی همچنان نگاه به سیاست‌ها و برنامه‌های وزیر اقتصاد و سازمان بورس دارند تا شاید یا پایی بر این روزهای سرد بورس را شاهد باشند. گروهی نیز منتقدند دخالت‌های حقوقی‌های بورس در روند معاملات، تبعات منفی بر جریان صفوف خرید و فروش داشته و باعث ضرر و زیان به سهامداران خرد شده است. ابهام و عدم قطعیت مدت‌هاست نت‌ها در بورس تهران بلکه بر معاملات دیگر بازارهای دارایی نیز سایه افکنده است، شرایطی که سبب شده قدرت سرمایه‌گذاران برای پیش‌بینی روند بازارها کاهش پیدا کند. در سایه این پیش‌بینی‌ناپذیری که البته با چاشنی سیاست‌های نسنجیده اقتصادی نیز همراه شده، فضایی انتظاری بازارها را بر در گرفته است که این مهم خود را در کاهش ارزش معاملات بورسی نشان نیز نشان داده است. جایی که به اعتقاد کارشناسان، ضعف تقاضا مهم‌ترین عامل در

عباس آرزگون عضو اتاق بازرگانی در گفت و گو با «تجارت» مطرح کرد:

اصلاح پرداخت یارانه‌ها شروع اصلاحات اقتصادی

ترجیحی به دست مصرف کننده برسد اما الان این یارانه به انتهای زنجیره منتقل شده و واردکننده ارز نیمايي دریافت خواهد کرد. اوافیزود: این‌روش به عدالت نزدیک تر است، امیدواریم این فرایند شروع یکسری اصلاحات اقتصادی در کشور در حوزه

اقتصادی در کشور در حوزه یارانه‌های پنهان و انرژی و سایر حوزه‌ها باشد. چرا که نیاز است که یارانه‌ها هدفمند باشد و شاهد اصلاحات متعدد اقتصادی در حوزه‌های مختلف باشیم. کاری که انجام شد

اقدام درستی بود و امیدواریم که در اجرا هم موفق باشد تا شاهد آثار مثبت آن در اقتصاد کشور باشیم. آرزگون ادامه داد: باید در اجرا دولت پیش‌نیازهای این سیاست را رعایت کند و به سمت مکانیزم بازار حرکت کند. البته دولت باید نظارت خود را داشته باشد ولی از سیاست‌های دستوری فاصله بگیرد. چرا که این رویکردها در اقتصاد خوب نمی‌دهد. بنابراین باید از رویه‌هایی که بر خلاف بازار

افزایش قیمت طلا؛ کاهش رشد دلار

متوالی خود را رقم زد. دلار دیروز دوشنبه پس از کاهش در جلسه قبل ثابت ماند اما دلار آمریکا همچنان ششمین افزایش هفتگی متوالی را در هفته گذشته به دلیل نگرانی از رشد اقتصاد جهانی ثبت کرد. دلار قوی باعث می‌شود طلای امن رقیب برای خریدارانی که سایر ارزها را دارند جذابیت کمتری داشته باشد. بازدهی شاخص ۱۰ ساله خزانه‌داری ایالات متحده برای دومین جلسه متوالی افزایش یافت و تقاضا برای طلاي هم‌روا برای محدود کرد. لورتا مستر، رئیس فدرال رزرو کیولند روز جمعه گفت: قبل از اینکه مقامات فدرال رزرو بتوانند با خیال راحت به این نتیجه برسند که تورم به اوج خود رسیده است، تورم باید برای چند ماه کاهش یابد. وی افزود: در صورتی که داده‌های بهبودی نشان ندهند، او آماده است تا افزایش سریع‌تر

با تمام کارت‌های بانکی امکان استفاده از کالابرگ وجود دارد

همچنین درباره اقدام برخی از بانک‌ها نسبت به اخذ سپرده و یا مسدود بخشی از حساب بانکی برای پرداخت تسهیلات بانکی اظهار داشت: طبق بخشنامه بانک مرکزی اساساً درخواست هر مقدار سپرده‌گذاری و مسدودسازی سپرده و حساب بانکی از سوی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات، غیر قانونی است. اما چرا برخی از بانک‌ها چنین شرطی برای پرداخت تسهیلات به مشتریان و افراد تعیین کردند؟ پاسخ این است که منابع و مصارف برخی از بانک‌ها متناسب باهم نیستند. بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات، باید منابع داشته باشند در غیر این صورت پرداخت تسهیلات منجر به خلق نقدینگی می‌شود. اسکندری ادامه داد: سوال دیگری که مطرح می‌شود این است که چرا این بخشنامه‌ها به‌طور کامل

گروه اقتصاد کلان: مدیر کل دفتر امور بانکی و بیمه وزارت اقتصاد اظهار داشت: در فرایند اجرا و اختصاص کالابرگ قرار نیست کارت جدید برای افراد و مشمولان صادر شود و هر کارت و حساب بانکی این قابلیت را دارند که کالابرگ به آن‌ها واریز شود. قربان اسکندری در گفت و گو با اینا درباره جزئیات اجرا و ساز و کار کالابرگ گفت: در فرایند اجرا و اختصاص کالابرگ قرار نیست کارت جدید برای افراد و مشمولان صادر شود و هر کارت و حساب بانکی این قابلیت را دارند که کالابرگ به آن‌ها واریز شود. تمام کارت‌های بانکی و هویت افراد در سیستم تعریف شده و تعدد حساب‌ها و کارت‌های بانکی مهم نیست بلکه معیار کد ملی افراد است. مدیر کل دفتر امور بانکی و بیمه وزارت اقتصاد

اجرا نمی‌شوند؟ پاسخ این است که چون ابزاری که از طریق آن، بخشنامه‌ها پیاپی وجود ندارند. برای نمونه در شرایطی که نرخ سود تسهیلات ۱۸ درصد و نرخ تورم ۴۰ درصد است، بنابراین اکثر افراد متقاضی تسهیلات می‌شوند. این در حالی است که می‌دانیم پول در اقتصاد کم است و تا زمانی که چنین شکافی بین تورم و نرخ سود سپرده و تسهیلات وجود دارد، نمی‌توان سیاست پولی و اعتباری را به‌طور کامل اجرا کرد. وی افزود: در این شرایط با باید نرخ تورم کاهش یابد یا اینکه نرخ سود تسهیلات و سپرده‌ها را افزایش نغیر دستوری داد یا ترکیبی از هر دو. اگر نرخ سود افزایش پیدا کند دیگر اخذ وام‌هایی با نرخ سود ۳۰ تا ۴۰ درصد نمی‌صرفد و در این صورت در کل اقتصاد تقاضای پول